

2004. - № 1. – С. 5-13.
55. Сологуб Н. Н. Біблійні образи в художній творчості І. Багряного // Мовознавство. – 1993. - №. 1. – С. 43-47.
 56. Стрижак А...І хочеться стати каменем: [До 40-річч від дня смерті І.Багряного]// Україна молода. – 2003.– 28 серп. – С. 13.
 57. Сюдюков І. Без жодних ілюзій: Багряний про українську національну ідею// День. – 2004. – 27 лют. – С. 8.
 58. Турута Т. Вивчення творчості Івана Багряного в школі: Посібник для вчителя. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – 80 с.
 59. Усань В. “Ми не каратимем хамів мечем республіки...” (про письм. І. Багряного) // Березіль. – 1996. - №9/10. – С 127-144.
 60. Хамуляк С. Постать І. Багряного у світлі української еміграції (до питання про українські кадри) // Альманах “Молода нація”. – 1996. - № 4. – С. 182-186.
 61. Чепинога В. Два націоналізми Івана Багряного. // Альманах “Молода нація”. – 1996. - №4. – С. 187-190.
 62. Череватенко Л. „Вперед сини народу, в кайдани закутого!”: [Багряний – післяр] // Київ. – 1996. – № 1-2. – С. 119-135.
 63. Череватенко Л. “Народе мій, нездужий краю мій !..” [про творчість І. Багряного] // Дніпро. – 1991. - №6. – С. 81-84.
 64. Череватенко Л. “Ми не кинемо зброї своєї” (І. Багряний) // Дніпро. – 1998. – 7-8. – С. 131-134.
 65. Череватенко Л. “З далекого краю до рідною хати” [про І. Багряного] // Дніпро. – 1992. - №8-9. – С. 129-121.
 66. Шугай О. Іван Багряний: „Ходи тільки по лінії найбільшого опору – і ти пізнаєш світ”// Універсам. – 2006. – № 3-4. – С. 16-20.
 67. Шугай О. Книга, яка б могла застерегти людство [І.Багряний „Сад Гетсиманський ”]// Голос України. – 2000. – 5 лют. С. 4-5.
 68. Шугай О. Одісея української людини, або витoki епічного мислення Івана Багряного // Пам'ять століть. – 1998. - №5. – С. 2-27.
 69. Яковенко С. Іван Багряний і польська література // Альманах “Молода нація”. – 1996. - №4. – С. 191-199.

Обласна універсальна наукова бібліотека

Науково-
методичний
відділ

*До 100 річчя від дня
народження Івана Багряного*

„Людина на трагічному іспиті історії”

Методичні поради

Тернопіль – 2006

Підготувала: Єрошенкова С.Т., головний методист НМВ
 Редактор: Раскіна О.М.
 Комп'ютерний набір і верстка: Єрошенкова С.Т., головний методист НМВ
 Відповідальний за випуск: Вітенко В.І., директор ОУНБ

38. Миронець М. Слідчі справи Івана Багряного: (за матеріалами архівів АПУ-НКВС)// Слово і час – 1995. - № 5-6. – С. 62-69.
39. Миронець Н. Документальна основа Івана Багряного “Сад Гетсиманський” [з архівів НКВД 1938-39 роки] // Українське слово – 1995. - №4. – С. 12.
40. Миронець Н. Поезія І. Багряного як історичне джерело // Укр. слово. – 1996. - №40. – С. 12-13.
41. Неврлий М. Маланюк і Багряний: дві концепції визволення України // Слово і час. – 2003.- №.10. – С.28-34.
42. Немченко І. „Вийдемо до сонця з темних мурів: [Огляд поетичного доробку]”// Визв. Шлях. – 2001. – № 10. – С. 93-107.
 № 11. – С. 86-100.
43. Нитченко Д. Іван Багряний // Березіль. – 1993. - №7-8. – С. 22-24.
44. Огородник Т. Два світочі українського відродження (М. Хвильовий в публіцистиці І. Багряного). // Альманах “Молода нація”. – 1996. - №4. – С. 168-175.
45. Осадчук Б. Багряний – політичний лідер, письменник, людина// Час. – 1996. – 15 листоп. –С. 12.
46. Попільнюх М. Повернення Івана Багряного // Українська газета. – 2003. - №.32. – С. 7.
47. Рахманний Р. Слово про поета, що хотів бути тільки людиною. // Сучасність. – 1964. - №10. – С. 18-22.
48. Рогоза Б. Людина біжить над прірвою: І. Багряному – 90 років // Вісті з України. – 1997. - №40. – С. 5.
49. Розумний М. І. Багряний та новітні стратегії національного самоздійснення. // Альманах “Молода нація”. – 1996. - №4. – С. 176-181.
50. Савченко З. Біблійно-християнські мотиви та образи в романі “Сад Гетсиманський” // Слово і час. – 1996. - №10. – С. 57-61.
51. Святовець В. “Магічний кристал”: (про роман І. Багряного “Тигролови”) // Київ. – 1993. - №12. – С. 107-109.
52. Святовець В. Художня деталь і вся палітра: [До вивчення роману „Тигролови”]// Урок української. – 2004. – № 3. – С. 45-47.
53. Слабошпицький М. Вижити й розповісти світові: Іван Багряний// Київ. – 2005. – № 6. – С. 127-137.
54. Слоньовська О. Анатомія національної української ідеї в “огненному колі” Івана Багряного: (Міфічний аспект внутрішнього і зовнішнього ворога нації) // Дивослово. –

6. – С. 25-31.
24. Коновалов О. Іван Багряний: (До 95-ліття від дня народження письменника) // Універсум. – 2001. - № 11-12. – С. 49-50.
 25. Коновалов О. Іван Багряний: [До 95-ліття від народження письменника]// Берегиня. –2001.-№.4.-С. 79-82.
 26. Костенко В. Незборимий звступник рідного народу: [Іван Багряний]// Час. – 1996. – 16 серп. – С. 10.
 27. Лвриненко Ю. Іван Багряний – політичний діяч і письменник// Українське слово: Хрестоматія укр.. літератури та літературної критики ХХст.. У 3-ох кн. – К., 1994. – Кн.. 2. – С. 612-617.
 28. Литвиненко Т. “Сад Гетсиманський” Івана Багряного як твір доби неоміфологізму // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2002. - №.5. – С. 39-47.
 29. Лілік О. „Нуль, що кинув виклик вічності”: історичні коментарі до роману Івана Багряного „Сад Гетсиманський”// Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 10. – С. 51-53.
 30. Логвиненко О. Видано епістолярну спадщину Івана Багряного// Літ. Україна. – 2002. – 7 листоп. – С. 2.
 31. Логвиненко О. Іван Багряний та українська політична думка // Літ. Україна. – 2001. – 25 жовт. – С. 8-10.
 32. Логвиненко О. “Моя мама, я прощаю тебе” (про поему І. Багряного “Ave Maria”) // Слово і час. – 1991. - №10. – С. 16-17.
 33. Луценко А. Іван Багряний і молодіжна проблема // Альманах “Молода нація”. – 1996. - №4. – С. 162-167.
 34. Мариненко Ю. „Воснна проза Івана Багряного”// Дивослово. – 2001. – № 12. – С. 9-12.
 35. Марцінюк Т. Людина на трагічному іспиті історії (на матеріалах художньої прози І. Багряного) // Вітчизна. – 1996. – №7-8. – С. 12-122.
 36. Медвідь Н. Проблема долі в українській та американській літературах: (На матеріалах творчості І. Багряного, Дж. Лондона, Е. Хемінгуея) // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. - №.2. – С. 12-22.
 37. Мироненко М. Повість про непереможність ворога і про тих, що “загинули як під Бродами” // Вісті комбатанта. – 1996. - № 2. – С. 98-110.

Великий майстер літератури, який у своєму тяжкому житті й боротьбі за свої ідеали використав весь свій талан, всі засоби: як поет, як прозаїк, як художник-митець, як драматург, як неперевершений журналіст і політик Іван Багряний своїм розмахом, своєю літературною і поетичною діяльністю став великим сином свого народу.

Нитченко Д.

Іван Багряний – одна з найяскравіших та найдраматичніших постатей в українському письменстві й громадянстві першої половини й середини ХХ століття. Переслідуваний і караний на батьківщині, він не для всіх виявився бажаним і зручним в еміграції, в діаспорі – його політична позиція ставала предметом не лише заперечень, а й злостивих перекручень та наклепів, а серед політичних супротивників знаходилися й такі, що погрожували йому розправою й вдавалися до засобів кримінальних. Замовчуваний в Україні всі повоєнні роки, він тільки останнім часом став відомий читачам на батьківщині. Тепер опубліковано тут кілька його романів, за його творами ставляться фільми, з'являються дослідження про нього. Актом справедливості й визнання стало присудження Івану Багряному посмертно в березні 1992 року найвищої відзнаки нашої держави – Державної премії України імені Тараса Шевченка.

2 жовтня 1906 року – в селі Куземин на Полтавщині (зараз Сумська область) в родині муляра народився Іван Павлович Лозов'ягин, більш відомий світові як Іван Багряний.

1915 рік – „Вірші я почав писати (і то по-українському) ще в російській церковно-приходській школі. Почав їх писати з протесту проти вчителя і вчительки, які мене злісно називали „мазепинцем”... Це було завзяте змагання. І от під впливом байок Глібова та „Катерини” Шевченка, які я дістав нелегально (це було за царя), я почав писати войовничі вірші в

- література. – 2002. - №14. – С. 1-24.
6. Боляновський А. “Співвідношення історичного та літературного тла в повісті Івана Багряного “Огненне коло”. // Альманах “Молода нація”. – 1996. - №4. – С. 159 – 161.
 7. Божко С. Син Івана Багряного – американській безробітний // Україна і світ сьогодні. – 2002.- №40.–С. 6.
 8. Воскобійник М. Пам'яті Івана Багряного. – Детройт, 1993. –24 с.
 9. Гаврильченко О., Коваленко А. // Огненне коло Івана Багряного. // Київ. – 1991 - №3. – С. 55-56.
 10. Грабовський С. „Публіцистика” Івана Багряного // Укр. слово. – 1996. – 5 верес. – С. 14.
 11. Гришко В. Невчасна віра в людину // Слово і час. – 1981. - №1. – С. 13-15.
 12. ХХ сторіччя української поезії: Антологія „Вітчизни”. Іван Багряний (1906-1963)// Вітчизна. – 2005. –№1-2. –. 104-118.
 13. Дзюба І. Громадська снага і політична прозорливість: (про публіцистику І. Багряного) // Слово і час. – 1996. - №10. – С. 82-84.
 14. Дзюба І. Романтик серця, реаліст думкою// Освіта. – 1996. – 16 жовт. – С. 12-13.
 15. Дробіт П. Іван Багряний на тлі часоплину// Укр. газета. –2004. – 25 бер. – С. 11.
 16. Дяченко В. Іван Багряний // Березіль. – 1997. – № 1-2. – С. 186.
 17. Жила В. Епістолярна спадщина Івана Багряного// Березіль. – 2004. – № 2. – С. 175-179.
 18. Жила С. “Минуть десятиліття, і ми воскреснемо в народній пам'яті...” // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. - №.1. – С. 43-49.
 19. Камінчук А. Через терни Гетсиманського саду. // Київ. – 1997. - № 1-2. – С. 150-152.
 20. Качуровський І. “...і четвертий вимір сюжету”: про творчість Івана Багряного. // Літературна Україна. – 1995. – 16 листів. – С. 6.
 21. Ковальчук О. “Ми є, були і будемо ми!” // Дивослово. – 1999. - №17. – С. 36-41.
 22. Ковальчук О. Новітній українець у саду страждань// Диво слово. – 1997. – № 7. – С. 37-40.
 23. Кодак О. Викрадання людини (психологізм „Саду Гетсиманського” Івана Багряного)// Слово і час. – 2005. – №

21. Багрянний І. Думки про літературу // Пам'ять століть.–1998.- №5. – С. 28-37.
22. Багрянний І. Думки про літературу // Пам'ять століть.– 1998.- №6. – С. 28-37.
23. Багрянний І. Лист до редактора журналу „Нові дні” Петра Волиняка, 1954 // Джерела: Часопис розвитку духовної культури. – Луцьк, 2000. – № 2. – С. 110-112.
24. Багрянний І. Людина біжить над прірвою: Роман// Дніпро. – 1992. – № 6-7. – С. 2-15.
25. Багрянний І. Морітурі: Драм. повість // Березіль. – 1994. – № 9-10. – С. 30-122.
26. Багрянний І. Огненне коло: Повість про трагедію під Бродами// Київ. – 1991. – № 3. – С. 3-37.
27. Багрянний І. Року Божого... // Джерела: Часопис розвитку духовної культури. – Луцьк, 2000. – № 1. – С. 79-82.
28. Багрянний І. Рука: Оповідання // Україна – 1991 - №18. – С. 28-30.
29. Багрянний І. Україна біля Тихого океану // Берегиня. – 1999. - №3-4.
30. Багрянний І. Українська література і мистецтво під комуністичним московським терором // Сучасність. – 1991. – № 11. –С. 13-23.
31. Багрянний І. Чому я не хочу повертатися до СРСР // Укр. культура. – 1992. - №1 – С. 8-11.

Література про життя та творчість Івана Багряного

1. Іван Багрянний (1906-1963)// Пізнай свій народ, а в ньому себе: Письменники і поети українського зарубіжжя. – К., 1993. – С. 15-16.
2. Антофійчук В. Трансформація образу Іуди Іскаріота в українській літературі ХХ століття // Слово і час. – 2001. - №2. – С. 52-58.
3. Батенко Т. Світи із “саду Гетсиманського” // Альманах “Молода нація”. – 1986. - №4. – С. 150-157.
4. Батенко Т. „Я хочу бути тільки людиною, яких так мало на світі”: [До 95-річчя з дня народження І. Багряного]// Високий замок. –2001.– 9 жовт. – С. 6.
5. “...Бачу світ багряно”: [Іван Багрянний] // Українська мова та

другому класі церковно-приходської школи восьмирічним хлоп'ям... Три роки пізніше чи чотири, в вищо-початковій школі я вже був редактором шкільного журналу „Надія”, що виходив в українській мові, бо вже тоді школа була українською”. (з листа до Дмитра Нитченка).

1920 рік – малий Іван став свідком жахливої трагедії, що відбулася на пасіці його 92 річного діда, в якого була тільки одна рука, а зовні він нагадував онукові святих Зосима і Саватія. „Одного дня надвечір прийшли якісь озброєні люди, що говорили на чужій мові, і на моїх очах та очах інших онуків під наш несамовитий вереск замордували його, а з ним одного сина (а мого дядька). Вони довго штрикали їх штиками і щось допитували, стріляли в лежачі скривавлені тіла з пістолетів і реготались...Це так починалася „варфоломійська ніч” в тім селі. Таких ночей було багато в Україні, й я, маленький, чув, як люди говорили про них з жахом, але не бачив. А тоді побачив...Я ще не знав, що то було прелюдією до всього мого радянського життя і символом долі, приготованої більшовизмом для цілого мого народу”. Другого дядька було вислано на Соловки. Голод, розкуркулення, примусову колективізацію майбутній письменник пережив разом з усім селянством.

1926 рік – Київський художній інститут. Голодує. Працює, аби заробити на прожиток. В активній поетичній творчості заперечує висхідну лінію офіційної псевдо робітничо-селянської поезії. Належить до попутницького угруповання „МАРС” (Майстерня революційного Слова): Григорій Косинка, Євген Плужник, Тодось Осьмачка, Борис Антонечко-Давидович, Дмитро Фальківський, Валер'ян Підмогильний та ін.

1927 рік – поетична збірка „До меж заказаних” відкрито явила громадськості суспільну позицію молодого поета.

1928-1930 роки – апогей поетичної активності: сатирична поема „Батіг”, поеми „Вандея”, „Гутенберг”,

„Собачий бенкет”, сатирична епопея „Комета”. В них розвинуті гнівно-саркастичні традиції Шевченка, немов іде Perezва між різними поколіннями українців, затавроване зрадництво, комплекс братовбивства. Більша частина цих творів на сьогодні втрачена.

1929 рік – в Охтирці з власної ініціативи та власним коштом видав „зухвалу” поему „Аве Марія”, сам розіслав по книгарнях. Поки цензура прийняла рішення заборонити книжку, майже увесь її тираж – 1200 примірників – розійшовся.

„Інститут закінчив, але до захисту диплома не був допущений через політичну неблагонадійність. Бо саме в час навчання в інституті мав ще інший фах – літературу, в якій проявив антирежимні, самостійницькі, антикомуністичні настанови”.

1930 рік – надрукований роман у віршах „Скелька”, де на повен зріст випросталась одвічна проблема несправедливих взаємин України й Росії. На цей час Багряним вже цікавився НКВС. Ця публікація стала фатальною.

1931 рік – в № 10 журналу „Критика” з’явилась стаття-донос (тоді існував і такий жанр), підписана О.Правдюк, з більш ніж промовистою назвою „Куркульським шляхом”: „...Ранні твори Багряного доводять, що по суті він є ідеолог заможного-куркульських груп села, які вороже ставляться до політики партії і радянської влади на селі”.

1932 рік – під час прогулянки у Харкові на розі Сумської вулиці та Шпитального провулку заарештований. На допитах тримався незалежно, не визнав себе винним. „Він тільки-но встиг переступити поріг суворої школи літератури, як НКВС перетворило його на „зека” – в’язня далекосхідного концтабору.” Його засуджено до п’яти років концтаборів.

1936 рік – Багряний втікає з БАМЛАГУ, певний час

Твори І. Багряного

1. Багряний І. Дніпро впадає в чорне море. Б. М.: Б.В., 1949. – 34 с.
2. Багряний І. Листування: У 2-х т./ Фондація ім. І. Багряного; Упоряд. О. Коновал. – К.: Смолоскип, 2002.
Т. 1. :(1946-1963). – 2002. – 706 с.
Т. 2. (1946-1963). – 2002. – 554 с.
3. Багряний І. Людина біжить над прірвою: Роман. – Новий Ульм - Нью-Йорк: Україна, 1965. – 332 с., портр.
4. Багряний І. Морітурі: Драматична повість. – Б. М., Прометей, Б.Р. – 128 с.
5. Багряний І. Огненне коло: Повість про трагедію під Бродами – Київ: “Варта”, 1992. – 128 с.
6. Багряний І. Публіцистика: Доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе. – К.: Смолоскип, 1996. – 856 с.
7. Багряний І. Розгром: Повість-вертеп – Б.М.: Прометей, 1948. – 128 с.
8. Багряний І. Сад Гетсиманський: Роман. – К.: Дніпро, 1991. – 527 с
9. Багряний І. Сад Гетсиманський: Роман. – Новий Ульм: Україна, 1950. – 560 с.
10. Багряний І. Тигролови: Роман. В 2 ч. – 2-ге вид. – Детройт.: Прометей, 1955. – 277 с.
11. Багряний І. Тигролови: Роман; Морітурі: Драм. повість. – К.: Наук. Думка, 2000. – 368 с.
12. Багряний І. Тигролови: Роман; Огненне коло: Повість. – К.: Укр. письменник, 1996. – 350 с.
13. Багряний І. Тигролови: Роман Молодь, 1991. – 261 с.
14. Багряний І. Фарватер п’ятої колони. – Б.М.: Б.В.. 1949. – 15 с.
15. Багряний І. Фронт брехні й аморальності. – Німеччина: Укр. вісті, 1954. – 52 с.
16. Багряний І. Чи розламає нас ворог? – Б.М.: Б.В., 1952. – 24 с.

17. Багряний І.: Автобіографія // Слово і час. – 1999. – 1994. - №2 – С. 6-8.
18. Багряний І. Буйний вітер: Розділи з роману// Дніпро. – 2003. – № 11. – С. 8-67.
19. Багряний І. Вінок сонетів // Київ. – 1996. – № 7-8. –С. 131-136.
20. Багряний І. Вірші // Вітчизна – 2005 г. №1/2. – С. 104-118.

18. Головний герой роману „Сад Гетсиманський” – це:

- а) Максим Колот б) Штурман
в) Петро г) Андрій Чумак

19. Кому із українських письменників належить лист до Івана Багряного, в якому висловлювалося захоплення з приводу появи друком роману „Сад Гетсиманський”: „...велике спасибі Вам за присилку книги і за книгу. Вона – великий, вопіючий і страшний документ...”:

- а) Євгенові Маланюкові
б) Володимирові Винниченкові
в) Михайло Орестові
г) Вікторові Домонтовичу

20. Котрого року Івана Багряного було нагороджено Державною премією України імені Тараса Шевченка:

- а) 1963 р. б) 1950 р.
в) 1955 р. г) 1992р.

перебуває на волі в Зеленому Клину, потім повертається додому, де через чотири дні його заарештовано. Знову Харківська в'язниця, у ній він пробує два роки і чотири місяці; з них 83 дні – в камері смертників.

1939 рік – про нескореність, затятість в'язня, його впевненість в опануванні мети (хай не ним самим, так одностудіями) клебече не приручений птах, б'ючись крилами об ґрати, у вірші „З камери смертників”.

*Свої серця нам виривали,
Чужі тесали нам хрести.*

О.Опесь

*Б'є крильми птах глухої півночі над мурами,
Б'є крильми птах та й ловить дзьобом ґрати...
Не жур мене, товаришу похмурий мій, –
Нам так приречено з тобою умирати.*

*На волелюднім торжищі між нищих і крикливих,
За тридцять срібних продані від Каїнів і Юд,
Ми ордени їм кров'ю покропили
І, вже не вірячи у божий страшний суд, –*

*За мудрість і любов, за скривджених і вбогих
Ми підем на Голгофу – ти і я –
Під крик „Розпни! Розпни!” нікчемного й брудного
урноносного хам'я.*

*Чого ж той птах бунтує так за мурами?
Чого ж той так крилами об ґрати?
Товариш, товаришу похмурий мій,
Ну, а як ми не хочем умирати?!*

*І ми не вмерем! Нас не зітруть із рубрики!
Ми оживем в страшнім вогні стихії –
Ми ще каратимем хамів Мечем Республіки
На місці лобнім там біля Софії!*

Невідпорна проблема вибору, спричинена самим українським походженням Багряного, позначила його життя з дитячих літ, а творчість – із першої книги віршів. Вона посилювалась постійною екстремальністю життєвих

ситуацій.

Через тяжку хворобу легенів він випущений під нагляд „за недостатністю матеріалів для повторного засудження” без права виїзду з Охтирки. Працює в Охтирському театрі декоратором.

Протягом 20-30 років Багряний пройшов тими колами пекла, на які були приречені українська інтелігенція і трудівники. Та споміж інших його виокремлює не лише великий літературний талант і не лише здатність працювати в найкарколомніших обставинах. Найголовніше, що підносить його над усім ХХ століттям, сповненим масових психозів, божевіль, голодоморів і крові, – це його особиста вдача – вдача вольової людини конструктивної дії, яка провела його через табори і в’язниці, через хвороби й еміграцію, через самотність і зраду, провела і не дозволила зламатися, відступити., перестати бути собою.

В роки війни – „народний ополченець”, редактор української Охтирської газети „Голос Охтирицини”: „1942 року мав бути розстріляний, згідно німецького курсу щодо української національної інтелігенції, але випадково врятувався”.

Коли до Охтирки повернулися червоні, його знову почав переслідувати НКВС.

Багряний покидає домівку і, йдучи через труднощі, небезпеки й загрози, пробирається до Львова. Він налагоджує там зв’язок з УПА, ініціює створення там підпільного уряду – Української Головної визвольної Ради.

1944 рік – створено роман „Тигролови” – перше значне прозове полотно письменника.

З наближенням фронту він стає політичним емігрантом.

Юрій Шерех, говорячи про хвилю української еміграції, що набрала сили з початком війни між СРСР і Німеччиною, підкреслює не стихійність її, а цілковито усвідомлену мету, котру ставила перед собою енергійна і дієздатна частина українців: це був „свідомо вибраний шлях поза межі

12. В основу якого твору покладено в’язничні поневіряння Івана Багряного у 30-х роках:

- а) „Тигролови”
- б) „Сад Гетсиманський”
- в) „Огненне коло”
- г) „Людина біжить над прірвою”

13. У якому місті розпочалась літературна біографія роману „Тигролови”:

- а) у Моршині
- б) у Києві
- в) у Львові
- г) у Хабаровську

14. До якої художньої організації належав Іван Багряний у середині 40-х років?

- а) до УРДП
- б) до Спілки письменників України
- в) до Нью-Йоркської групи
- г) до МУРу

15. 1948 року на еміграції Іван Багряний створив:

- а) Українську Револьюційно-Демократичну партію
- б) Мистецький Український Рух
- в) Українську Головну Визвольну Раду
- г) Українське видавництво

16. Який публіцистичний твір Івана Багряного став всесвітньо відомим:

- а) „Думки про літературу”
- б) „Чому я не хочу вертатись до СРСР?”
- в) „Дніпро впадає в Чорне море”
- г) „Антон Біда – герой труда”

17. В котрому році Іван Багряний створив Українську Револьюційно-Демократичну партію?

- а) у 1948 р.
- б) у 1947 р.
- в) у 1963 р.
- г) у 1949 р.

Нас беруть із застосуванням зброї, але ми чинимо скажений опір, ми воліємо вмерти тут, на чужині, але не вертатися на ту „родіну”.

Перекладений на європейські мови, цей публіцистичний виступ Багряного став міжнародно визнаним документом і обговорювався в ООН.

„Для європейців і громадян всіх частин світу (крім СРСР) дивно і незрозуміло, як-то може людина утікати від своєї Вітчизни і не хотіти вертатись до неї. То, мабуть, великі злочинці, що бояться кари за великі гріхи перед Вітчизною?..

Для нас слово „Вітчизна” також наповнено святим змістом і може більшим, як для будь-кого іншого. Але не сталінська „родіна”. Мені моя Вітчизна сниться щоночі...

Я не тільки не є злочинцем супроти своєї Вітчизни, а навпаки, я витерпів за неї третину свого життя по радянських тюрмах і концтаборах ще до війни.

Вона мені сниться щоночі, і все ж я не хочу нині вертатися до неї”.

Автор уперше сказав уголос про сталінський геноцид проти України, про справжній зміст „колективізації”, „знищення куркуля як класу”, про голодомор 1933 року, про знищення української інтелігенції 1932-1939 рр. – „розстріляне Відродження”, про криваву каральну машину ДПУ – НКВС.

„Я не хочу вертатись до СРСР тому, що там людина не варта й того, що комаха. Знищуючи людей за ніщо: за дрібниці, за сказане слово, за анекдот, за скаргу на погане життя та ще й роблячи це з одвертим цинізмом, більшовики виставляють таку формулу:

В СРСР людей хватіт і нечово церемонітса”...

Український рух набирав чималих обертів у Європі. Втікацька доля примушувала людей бути ініціативними, діяльними, ставити перед собою велику мету і досягати її. Багряний у вирі політичного життя.

1948 рік – разом з Г.Костюком, С.Підгайним та іншими він організує Українську революційно-демократичну партію

широкого кола читачів. Його програму побудувати у формі науково-пізнавальної розповіді, а саме:

1. Ознайомлення з головними етапами біографії Івана Багряного.
2. Доповіді-повідомлення:
 - а) Штрихи до літературного портрета.
 - б) Світоглядні позиції Івана Багряного.
 - в) „Мистецтво стає політикою”, як ця теза розкривається у творчості Івана Багряного.
 - г) Публіцистична діяльність Івана Багряного.

Вікторина

Нею можна завершити літературний вечір, чи іший масовий захід, що проводиться у бібліотеці.

1. „Багряний” – це:

а) <u>псевдонім</u>	б) криптом
в) анонім	г) синонім

2. До якої літературної організації належав Іван Багряний:

а) Гарт	б) Плуг
в) Ланка	г) <u>МАРС</u>

3. Назву псевдоніму навіяла Іванові Багряному творчість:

а) <u>Миколи Хвильового</u>	б) Аркадія Любченка
в) Олеса Досвітнього	г) Петра Холодного

4. Назвіть причину, яка перешкодила Багряному отримати диплом Київського художнього інституту:

а) призов до армії
б) голод 1933-го року
в) <u>політична неблагонадійність</u>
г) важка хвороба

5. Назвіть перший вірш Івана Багряного:

„Людина в антисвіті війни (роман „Людина біжить над прірвою”)”.

„Вижити і розповісти світові (творчість Івана Багряного)”.

„Людина на трагічному іспиті історії”.

„Через терни Гетсиманського саду: штрихи до біографії Івана Багряного”.

Такі заходи дадуть можливість розкрити розвиток літературної та громадської діяльності письменника в кожному періоді.

Для висвітлення життя та літературного доробку Івана Багряного рекомендуємо організувати книжкову виставку **„Людина на трагічному іспиті історії”**.

„Не іменуй же мене поетом, друже мій. Я хочу бути тільки людиною, яких так мало на світі....”

Іван Багряний

Розділи виставки:

1. Поет і громадянин.
2. Безкомпромісний і творчо багатоликий.
3. В огненному колі публіцистики.

У комплекс заходів, приурочених святкуванню річниці Івана Багряного, доречно включити читацьку конференцію **„Національна ідея у творчості Івана Багряного”**.

Теми для обговорення:

- Іван Багряний – політичний діяч і письменник.
- Українська ідея в творах Івана Багряного.
- Тема української державності в публіцистиці Івана Багряного.

Літературний вечір **„Серце кожного поета-романтика мусить іти на Голгофу”** можна провести для

(УРДП), керівництво якою здійснює до своїх останніх днів. Він ініціює створення об'єднання української демократичної молоді (ОДУМ).

„Найстрашніша загроза для української справи – це загроза громадянської війни за „ізмами”, – одна з головних стратегічних ліній Багряного-політика, який обстоював демократичний шлях розвитку майбутнього вільної України, орієнтуючись на найширші кола українського населення.

Багряний створює і постійно редагує газету „Українські вісті”, яка ставила метою досягнення незалежності й демократизму в Україні за допомогою не стільки сил еміграції, як спираючись на всі трудові та національно свідомі елементи в самій Радянській Україні.

З часом Івана Багряного обирають Головою Української Національної Ради (УНРади). Це була найвища почесність, якої міг заслужити член української спільноти у вільному світі.

Він став політичним провідником і визнаним авторитетом у справі створення української державності.

Винісши уроки з попередніх етапів національно-визвольного руху, піднісшись над ними Іван Багряний з невмолимою енергією закладав підмурівок майбутньої незалежної України: вільний від будь-якого тоталітаризму, без командно-адміністративної системи і насильства, справді демократичної, де головніші державні питання вирішуються всенародним голосуванням, країни, в якій повинні забезпечуватись усі права і свободи людей. Така держава є другом і опікуном своїх громадян, а не наглядцем над ними чи тим більше їх гнобителем. В основі її лежать законність і її неухильне дотримання, ліберально-соціальна захищеність громадян і повна рівність їх перед законом без огляду на будь-який ценз.

Головною силою, котра мусить звести цю споруду, на думку багряного, є саме населення тодішньої радянської України, яке в ті часи перебувало під сталінським колоніалізмом і гадки боялося про волю і незалежність. Але саме ці люди – випроставшись, змінившись, усвідомивши нарешті себе господарями власної землі і долі – повинні звести риштування своєї держави.

Іван Багряний залишиться в українській історії справжнім Будівничим, котрий вимуровував нову європейську країну.

Його передова позиція в національно-демократичному русі і невпинна щоденна робота по впровадженню її в життєву практику спрямовують на себе удари не лише з СРСР, але й з кіл еміграції, тієї її частини, яка не сприйняла його ідей. Йому погрожували, цькували, обливали брудом, його життя завжди проходило на піку екстремальності. Підточували сили тяжкі хвороби, спадок тюрем і концтаборів.

Та поряд з політичною діяльністю – непогамовна літературна творчість. І в ній сконцентрована найбільша сила багряного. За природою своєї могутньої вдачі він, перш за все, митець, якого обставини життя рідної України покликали до політики, до битв.

1947 рік – авангардистська драматична повість „Морітурі”, де в камері смертників радянської тюрми опиняється сам Карл Маркс.

1950 рік – роман „Сад Гетсиманський” – викриття машини примусу в тоталітарній системі.

1953 рік – повість „Огненне коло” про трагедію української молоді під Бродами.

1957 рік – повість „Маруся Богуславка” – частина незавершеної трилогії „Буйний вітер”, інші твори, серед яких п’єси, тексти патріотичних пісень, дитячі твори, неосяжна публіцистика.

25 серпня 1963 року – в санаторії Сан Блазієн у Шварцвальді (Німеччина) Іван Багряний помер. Похований на цвинтарі в Новому Ульмі. На могилі пам’ятник роботи відомого українського скульптора Лева Молодожаніна, викарбувані слова з поеми „Мечоносці”:

Ми є. Були. І будем Ми!

Й Вітчизна наша з нами.

1965 рік – опубліковано роман „Людина біжить над прірвою”.

1992 рік – присудження Івану багряному (посмертно) Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка, яке Іван Дзюба назвав „актом справедливості і визнання (хоч і запізнілого)”.

Чимало „білих плям” залишилося ще відкрити в життєвій та творчій біографії поета, прозаїка, публіциста, громадського і політичного діяча.

Завдання бібліотечних працівників, у ювілейний рік письменника, ще раз доторкнутися до його творчого надбання з метою популяризації серед різноманітних категорій читачів за допомогою наочних та усних форм бібліотечної роботи. Підготовку та проведення заходів варто робити спільно з громадськими організаціями, культурно-освітніми установами, школами.

В бібліотеці можна організувати відкриті перегляди літератури, бібліографічні огляди, літературні вернісажі, читацькі конференції, літературні читання, цикли бесід, літературні вечори тощо. При цьому радимо використати орієнтовану тематику заходів:

„Національна ідея у творчості Івана Багряного”.

„Ми є. Були. І будем ми. Й Вітчизна наша з нами”.

„Іван Багряний – політичний діяч і письменник”.

„Поет в політиці і політик в поезії”.

„Штрихи до літературного портрета Івана Багряного”.

„Роман „Сад Гетсиманський” – „великий, вопіючий і страшний документ”.

„Публіцистична спадщина Івана Багряного”.

„Ловці фортуни” (Художній світ „Тигроловів”).